

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

6.7.2005

B6-0411/2005 }
B6-0413/2005 }
B6-0420/2005 }
B6-0424/2005 }
B6-0426/2005 }
B6-0428/2005 } RC1

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

Vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 4 esitanud

- Bogdan Klich, Barbara Kudrycka, Laima Liucija Andrikiene, Charles Tannock, Karl von Wogau, Alfred Gomolka ja Aldis Kuškis fraktsiooni PPE-DE nimel,
- Jan Marinus Wiersma, Marek Maciej Siwiec ja Joseph Muscat fraktsiooni PSE nimel,
- Janusz Onyszkiewicz fraktsiooni ALDE nimel,
- Elisabeth Schroedter, Milan Horáček ja Marie Anne Isler Béguin fraktsiooni Verts/ALE nimel,
- Vittorio Emanuele Agnoletto ja Jonas Sjöstedt fraktsiooni GUE/NGL nimel,
- Anna Elzbieta Fotyga, Konrad Szymański, Rolandas Pavilionis ja Inese Vaidere fraktsiooni UEN nimel,

asendades järgnevate fraktsioonide esitatud resolutsiooni ettepanekuid:

- PPE-DE (B6-0411/2005),
- ALDE (B6-0413/2005),
- Verts/ALE (B6-0420/2005),
- GUE/NGL (B6-0424/2005),
- PSE (B6-0426/2005),
- UEN (B6-0428/2005).

Poliitiline olukord ja meedia sõltumatus Valgevenes

RC\573952ET.doc

PE 360.592v01-00}
PE 360.594v01-00}
PE 360.601v01-00}
PE 360.606v01-00}
PE 360.608v01-00}
PE 360.610v01-00} RC1

ET

ET

Euroopa Parlamendi resolutsioon poliitilise olukorra ja ajakirjanduse sõltumatuse kohta Valgevenes

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse eelnevaid resolutsioone olukorra kohta Valgevenes;
  - võttes eelkõige arvesse 10. märtsil 2005. a vastu võetud resolutsiooni Ukraina kohta,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee (ENPA) resolutsioone olukorra kohta Valgevenes ja eelkõige ENPA 28. aprilli 2004. aasta resolutsiooni ajakirjanduse tagakiusamise kohta Valgevene Vabariigis;
  - võttes arvesse ÜRO inimõiguste komisjoni 14. aprilli 2005. aasta resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Valgevenes;
  - võttes arvesse OSCE esindaja 2005. aasta märtsi aruannet meediavabaduse kohta Valgevenes;
  - võttes eelkõige arvesse ELi tegevuskava demokraatia arendamiseks Valgevenes, mille Euroopa Parlamendi delegatsioon Valgevenega suhtlemiseks võttis vastu 23. veebruaril 2005. aastal;
  - võttes arvesse Sahharovi mõttevabaduse auhinna omistamist Valgevene Ajakirjanike Liidule 2004. aasta detsembris;
  - võttes arvesse komisjoni 12. mai 2004. aasta teatist Euroopa naabruspoliitika kohta (KOM(2004)0373);
  - võttes arvesse ELi sanktsioone Valgevene ametiisikute suhtes, mis võeti vastu 2. juulil 2004. aastal pärast kolme Valgevene opositsioonijuhhi ja ühe ajakirjaniku kadumist;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 103 lõiget 4,
- A. arvestades, et olukord Valgevenes on paranemise asemel halvenenud olukorrani, kus põhilisi inimõigusi rikutakse julmalt, alamkoda on ilma jäetud õigusloomega seotud õigustest ja majanduselu juhib president; arvestades, et nimetatud rikkumiste hulka kuulub ka demokraatliku opositsiooni liikmete vangistamine ja muud nende vastu suunatud repressioonid;
- B. arvestades, et EL on korduvalt hukka mõistnud tuntud opositsiooniliidrite vahistamise Lukašenko valitsuse poolt, ja arvestades, et paljude kadunud isikute juhtumite lahendamine ei ole edasi liikunud;
- C. arvestades, et mõne viimase aasta jooksul on „tehnilistel“ põhjustel suletud mitu erakonda,

RC\573952ET.doc

PE 360.592v01-00}
PE 360.594v01-00}
PE 360.601v01-00}
PE 360.606v01-00}
PE 360.608v01-00}
PE 360.610v01-00} RC1

22 sõltumatut ajalehte ja rohkem kui 50 eri tasandi ja poliitilise suunitlusega demokraatiameelset valitsusvälist organisatsiooni ning mitu haridusasutust, samas kui on selge, et kõigi nende juhtumite puhul karistati neid organisatsioone presidendi ja tema poliitika kritiseerimise eest;

- D. arvestades, et 2004. aasta aprillis kritiseeris ÜRO inimõiguste komisjon Valgevenet jätkuvate tagakiusamise juhtumite tõttu, valitsusväliste ja rahvusvähemuste organisatsioonide, meediaväljaannete, opositsiooniliste erakondade, sõltumatute ametiühingute ja usuliste ühenduste tegevuse lõpetamise ja demokraatlikus, sealhulgas sõltumatu meedia tegevuses osalevate isikute tagakiusamise tõttu;
- E. arvestades, et uute ajalehtede registreerimine on ametivõimude poolt peatatud ja paljud olemasolevad ajalehed on üle koormatud trahvidega, mis teeb võimatuks väljaandmise jätkamise;
- F. arvestades, et Valgevenes toimuvad pidevalt demokraatliku liikumise aktivistide ja sõltumatute ajakirjanike vahistamised ja kohtuprotsessid poliitilistel motiividel, samuti välisriikide kodanike väljasaatmised; arvestades, et kahte ajalehe Pahonia ajakirjanikku – Pavel Mazheikat ja Nikolai Markevitši, samuti ajalehe Rabotšji peatoimetajat Viktor Ivaškevitši karistati kuue kuni üheksakuulise vanglakaristusega;
- G. arvestades, et 12. mail 2005 kuulutas Valgevene justiitsministeerium kehtetuks Poolakate Liidu Valgevenes otsused, valitsuse juhtnõõride alusel keeldus poolakeelset ajalehte Glos znad Niemna trükkiv trükikoda ajalehte välja andmast ja valitsuse kätte all trükiti valeeksemplare;
- H. arvestades, et 1999 jäi kadunuks WRD korrespondent Dimitri Zavadski ja Valgevene ametivõimud näivad uurimist pidurdavat; arvestades, et 20. oktoobril 2004 tapeti ajalehe Solidarnost ajakirjanik Veronika Tšerkasova ja ajakirjanike vastu suunatud vägivaldajuhtumid on sagenenud;
- I. arvestades, et kirjastamine ja levitamine on riigi poolt monopoliseeritud ning allesjäänud erakirjastajad riskivad suurte trahvidega, kui nad avaldavad sõltumatuid ajalehti; arvestades, et selle tulemusel konfiskeeritakse sageli mitmed välismaal, sealhulgas Venemaal, välja antavad sõltumatud ajalehed piiril Valgevene ametivõimude poolt;
- J. arvestades, et nii regionaalsed kui riiklikud televisiooni- ja raadioprogrammid kuuluvad valitsusele või on riigi kontrolli all;
- K. arvestades, et kaabeltelevisiooni teenusepakkujaid võetakse vastutusele selliste välismaiste telekanalite edastamise eest, mida Valgevene valitsus ei ole heaks kiitnud, mille tulemusena keelustati kõikide Ukraina telekanalite ja ka Poola telekanali Polonia edastamine kaabeltelevisiooni vahendusel;
- L. arvestades, et internetiühendus on võimalik vaid riigile kuuluva ettevõtte kaudu, mis on blokeeritud mitmed internetikontod ja veebilehed;

- M. arvestades, et 2005. aasta märtsis väljendas Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni esindaja meediavabadust puudutavas aruandes tõsist muret meedia sõltumatuse halva olukorra üle Valgevenes, eelkõige sõltumatute ajalehtede registreerimise vähenemise ja kohtuliku, kohtuvälise ja majandusliku surve avaldamise tõttu meediale,
1. mõistab teravalt hukka Valgevene režiimi valimatud rünnakud meedia, ajakirjanike, opositsiooni liikmete, inimõiguste aktivistide ja mistahes isikute suunas, kes üritavad vabalt kritiseerida presidenti ja tema kehtestatud režiimi, nagu nähtub meelevaldsetest vahistamistest, vahistatute väärkohtlemisest, kadumistest, poliitilisest tagakiusamisest ja teistest repressioonidest, mis kõigutavad demokraatia ja õigusriigi põhimõtete alustalasid;
  2. kutsub nõukogu ja komisjoni algatama terviklikku ja mitmeaastast programmi sõltumatu meedia toetamiseks Valgevenes, mis hõlmaks sõltumatute raadio- ja televisiooniprogrammide edastamist välismaalt, samuti sõltumatute ajakirjanike ja ajalehtede toetamist;
  3. tervitab raadioringhäälinguvõrgu loomist Poola, Leedu ja võimalusel Ukraina osalusel ning kutsub komisjoni üles selle rakendamist toetama;
  4. sellega seonduvalt kutsub nõukogu ja komisjoni andma niipea kui võimalik vajalikku abi, et alustada sõltumatute raadioprogrammide edastamist välismaalt Valgevene territooriumile;
  5. rõhutab, et raadiovõrk peaks edastamiseks kasutama kõiki ribalaiusi, sealhulgas internetti ja olema pidevalt kättesaadav;
  6. kutsub nõukogu ja komisjoni üles abistama represseeritud ajakirjanikke ja nende perekondi;
  7. kutsub nõukogu ja komisjoni üles algatama programmi sõltumatute ajakirjanike stipendiumide ja praktikate tarbeks ning looma koolituskavasid noorte sõltumatute ajakirjanike jaoks;
  8. kutsub komisjoni üles konsulteerima Euroopa Parlamendiga selle programmi rakendamise osas, et tagada Valgevene rahvale vaba ja sõltumatu meedia ning teave;
  9. kui Valgevene ametivõimudel ei õnnestu sõnavabaduse ja massimeedia vabaduse olukorda parandada või kui olukord halveneb veelgi, peaks komisjon, nõukogu ja parlament algatama menetluse, millega need Valgevene ametiisikud, kes on seotud massimeedia tagakiusamisega, lisatakse isikute nimekirja, kelle suhtes rakendatakse viisakeeldu;
  10. mõistab hukka valitsuse tegevuse Poolakate Liidu Valgevenes vastu katsena „suukorvistada“ suurimat valitsusvälist organisatsiooni, mis on üks väheseid, mida ei kontrolli valitsus; meenutab, et vähemuste õiguste austamise alla kuulub ka ühinemisvabadus ja organisatsiooni põhikirjajärgselt valitud organite tunnustamine; mõistab hukka valitsuse katse saavutada kontrolli Glos znad Niemna üle;

RC\573952ET.doc

PE 360.592v01-00}
PE 360.594v01-00}
PE 360.601v01-00}
PE 360.606v01-00}
PE 360.608v01-00}
PE 360.610v01-00} RC1

11. on šokeeritud Valgevene sotsiaaldemokraatliku partei („Narodnaja Hramada“) esimehe Nikolai Statkevitsi, ühe „Maladõi Front“ liikumise liidri Pavel Severinetsi ja ärimehe ning Valgevene parlamendi 13. koosseisu liikme Andrei Klimovi mõistmisest pikaajalisele sunnitööle;
12. kutsub Valgevene ametivõime üles lõpetama demokraatlike noorte väljaheitmine ülikoolidest ja kõrgharidusega seotud asutustest, kuulutab täielikku toetust nendele üliõpilastele, kes heideti antud asutustest välja demokraatlike väärtuste propageerimise ja inimõiguste kaitsmise eest ning kes alustasid 25. mail 2005 näljastreiki;
13. tervitab Valgevene üliõpilaste immatrikuleerimist Vilniuse Euroopa Humanitaarülikooli ja kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama Euroopa Humanitaarülikooli püüdlusi õppe- ja teadusprogrammide osas;
14. kutsub liikmesriike üles tunnustama Euroopa Humanitaarülikoolis väljastatud kraade kui kinnitust kompetentsi kõrgest tasemest ja silmapaistvast akadeemilisest võimekusest, ja kutsub Euroopa ülikoole üles tegema tihedamat koostööd Euroopa Humanitaarülikooliga;
15. rõhutab veel kord, et ELi edasised suhted Valgevenega sõltuvad jätkuvalt edusammudest riigi demokratiseerumise ja reformimise suunas ja valgevenelaste juurdepääsust objektiivsele, vabale ja läbipaistvale meediale;
16. kutsub nõukogu ja komisjoni üles tõstatama Valgevene küsimust Venemaa ametivõimudega, et määratleda ühine tegevus konkreetsete demokraatlike muutuste esile kutsumiseks selles riigis;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, OSCE ja Euroopa Nõukogu parlamentaarsele assambleele.